

KMETIJSKI LIST

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

pololetno . . . . . K 12.—

letno . . . . . » 6.—

Posebna številka . . . . . 30 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

male oglase . . . . . K — 40

uradne razglase . . . . . — 80

reklame . . . . . » 1.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Mir ljudem na zemlji!

Naš prvi Božič.

Celih pet let so narodi vesoljnega sveta tepali Izveličarjeve nauke. Z gromenjem topov so zadušili angelske klice „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“ Zdelo se je, da so dobre volje ljudje sploh izgubili ter se prelevili v krvoločne zveri. Nad zemljo je plaval črni angelj smrti, a Izveličar je stopal v mesečini po bojnih poljanah ter si zakrival oči in jokal, ker je človeštvo tako slabo razumelo njegove svete opomine „Ljubite se med seboj!“

Krvavega klanja je vsaj v naši domovini menda konec, toda mir ljudem se še ni povrnil, ker smo še vedno gluhi za božanstvene nauke. Z jeziki se bo pelo v božični noči „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji“, a v srcih bo gorela maščevalnost napram lastnemu bratu.

Kjer ni miru, kjer ni medsebojne ljubezni, tam ne more biti pravega napredka in sreče. Navščina in svetohlinstvo je pri tistih, ki ponavljajo ta večer angelska voščila „Mir ljudem na zemlji“, a v srcih goje strupene naklepe, kako bi ponižali in osramotili lastnega brata.

Neka stara božična cerkvena pesem se glasi: „Rodilo se je dete, za gospode in za kmete“. Ker smo se torej kmetje začeli zavedati, da je Izveličar prinesel odrešitev vsemu človeštvu, vsem stanovom in slojem, smemo in moramo se tudi oprijeti gospodarske in stanovske rešitve, naše osamosvojitve. Rodilo se nam je dete v obliki naše „Samostojne kmetijske stranke“. Mladega bitja pa so se prestrašili Herodeži, ker se boje za svoje krone. Izdali so ukaz, da se mora to dete izslediti in umoriti. Ta hudobna nakana se sicer novodobnim Herodežem ne bo

posrečila, vendar nam kali slavnostno božično razpoloženje, krade nam zaželjeni mir in željo po medsebojnem življenju v bratski slogi in vzajemnosti. Herodeži nas zasledujejo sicer le s papirnatim mečem časopisja, s kelihom strupa. A mi zavedni, neodvisni in samostojni kmetje pazimo na svoje ljubljeno dete ter ga hočemo braniti z lastnim življenjem. Ne mislimo z njim bežati, niti ga skrivati, temuč pred njegove jaslice prižgemo žarke luči samozavesti in razuma, ki bodo vzele pogled zasledovalcem.

Kakor vedno, smo vsi pošteno misleči kmetje še posebno v tem božičnem času miroljubni in spravljivi ter iz srca želimo, naj bi prodrli angelski klici „Mir ljudem na zemlji“ do vseli naših stanovskih bratov, naj bi jih pomirili in združili za skupno obrambo skupnih pravic.

Medsebojna ljubezen bodi naša zvezda vodnica v srečnejšo bodočnost, kakor je bila trem modrim iz Jutrovega k Izveličarju sveta.

Vsem tovarišem, vsem stanovom in vsem Jugoslovanom kličemo: „Mir ljudem na zemlji!“

Premišljevanje samostojnega kmeta o Božiču.

Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje, tako so peli angeli ob rojstvu Kristusovem pred 2000 leti.

Svet je bil pokvarjen, sprijen, Ljudstvo je propadalo; vsled nemoralnosti je pretila katastrofa takratnemu človeštvu. Učenjaki so se trudili, najti izhod, rešitev propadanja. Izumiti niso mogli ničesar. Prišli so do sklepa, da za rešitev človeštva mora priti nekaj novega, veli-

kega. V obupu in veri so postavili v Atenah altar z napisom: „Nepoznanemu Bogu“.

Prišel je Kristus s svojim velikim naukom bratstva, enakosti ter medsebojne ljubezni: „Ljubi svojega bližnjega, kot samega sebe! In tvoj bližnji je vsak človek“. To je in ostane večna resnica kot podlaga miru in sreče. — Človeštvo je skozi ves novi vek do danes deležno blagoslova onega nauka, v kolikor se je vpoštevala oznanjena resnica. Kadar so rodovi pozabljali in zametavali nauk bratstva, enakosti, medsebojne ljubezni, sta ginila sreča in mir. In zakaj? V človeštvu so se povzpeli posamezniki do moči, s katero so tlačili in izkoriščali bližnjega, jemajoč mu s silo pravico do bratstva in enakosti. Posamezniki v narodih in državah, ki so s silo in krivico podjarmili in tlačili narode, so bili vedno nesreča za človeštvo. Brezmejno častihlepje in samopašje je vzdrževalo krivico nad pravico. Krivica, ki je pogazila nauk o bratstvu in enakosti, ustvarja in vzdržuje višje sloje, da tlačijo nižje. To razmerje rodi sovraštvo, prepir in vojske — jemlje mir človeštvu.

Ravnokar smo prestali grozoto svetovne vojske, ki jo je ustvarila opisana krivica. Trpeli smo grozno, telo in duha moreče čase. Pet let! Pet svetih dni in svetih večerov smo trpeli raztrganih, trpečih in brezupnih src, ločeni od svojih dragih. Minula je grozota, ki je uničila milijone nedolžnih ljudi, onesrečila tisoče in tisoče nedolžnih družin. In še zdihujejo naše žene in naša dekleta po svojih dragih v daljni Sibiriji, Turkestanu in Italiji. Vendar ob šestem Božiču se je vrnilo vsaj upanje na ureditev ostankov, na upostavitev miru in reda. — Ljudstva so pogazila, razbila prežečo pošast, ki se nam je

Na božični večer v tujini.

Pohajal je po mestnih ulicah s počasnimi, lenimi koraki. Kaj bi tudi hitel? Nikamor se mu ne mudi, saj niti ne ve, kje bi se naj ustavil, ko mu postanejo noge trudne.

Ubog dijak je iz daljne Slovenije v velikem, brezsrčnem, tujem mestu, brez strehe, brez svojcev, brez sredstev. Danes, ravno danes, ko obkaja to veliko mesto najkrasnejši dan vsega leta, ko bode vzplamtela prava sreča iz toliko stotisoč src, je moral zapustiti svojo mirno sobico in iskati drugo stanovanje. Iskal je vse popoldne zaman. Vsakdo je premeril njegovo borno obleko ter mu zaprl vrata.

Bolelo ga je, da mu niso nikjer zaupali. Zaničljivi pogledi so ga užalili v dno duše. Ni se mogel več izpostavljati ljudski zlobi. Hodil je le še po mestu brez cilja, brez namena.

Mračilo se je. Temni, megleni popoldan se je umikal vedno temnejšim sencam. Skozi visoka okna se je jela sipati luč svetilk na vlažne ulice. Pred večjimi prodajalnami je bilo svetlo kakor podnevi. Zar uličnih svetilk je kar blede pred tem svitom. In pred vsako teh prodajalnic je stala množica ljudi, ki je z žarečimi očmi gledala vse to bajno bogastvo. On pa zapuščen,

brez svojcev, brez prijateljev in znancev, brez denarja in brez koticika, kamor bi položil trudno glavo. Tudi obleke nima, ki bi ga varovala pred mrazom.

Mrzlo je bilo. Veter je najprej polagoma, a vedno ostreje pihal. Naletavale so kapljice, ki so ga zbadale kakor igle v lice. Mraz mu je stresal ude. Privzdignil je ovratnik suknje, potisnil klobuk na lice in hodil dalje s počasnim, lenim korakom.

Vedno manj je bilo ljudstva na ulicah. Le tu in tam je hitel še kdo z božičnim drevesom k svoji rodbini. Osamelost se mu je vedno huje zajedala v srce. V praznih ulicah in v vetru je delovala samota z vso silo nanj. Solze so mu silile v oko, solze žalosti, ki jih ve ceniti le oni, ki je kedaj bil popolnoma brez strehe in zapuščen od vseh ljudi in sveta.

S kapljicami so jeli padati sneženi kosmiči, najprej redko, a nato gosteje in gosteje. Kmalu je bil ves bel. Tesnost ga je v tem nekoliko zapustila in nehote je pozabil na svoje gorje. Spomini so se mu vračali, spomini na boljše čase, ko je še kot gimnazijski dijak pri svoji materi užival zemeljsko srečo. Poklical si je nazaj v spomin vse tiste trenutke, v katerih sta si stavila zlate gradove v oblake, si slikala bo-

dočnost v prelepih barvah. Nazaj, nazaj v deželo sveto... Oh, prepozno, prepozno.

Nevoljno se je odvrnil od svojih misli, vsa spomin preteklosti ga je napolnil z nemirom, s bridkostjo.

Bilo je enajst. Truden je bil, grozno truden. Poldnevna hoja mu je vzela vse moči. Ko bi smel nagniti svojo glavo, vdati se okrepcujočemu, brezskrbnemu spanju kot nekdanj... Za zopet spomini in z njimi žalost, obup.

Veter je še huje bril, prav do kože je prodirala mrzla sapa.

Nemogoče je bilo, dalje prestati zunaj. A kam naj bi šel? Hodil je v enomer naprej. Nankrat ga je ostrejša sapa vzdramila iz misli. Stal je na mostu. V cviljenju burje je bilo slišati tajno šumenje mogočne reke. Nagnil se je na mostnico in gledal v tisto črno vodo, na kateri se je bliskala svetloba svetilk.

Glasovi pod mostom so bili vabljivi, tako milo je bilo to vrvenje in šumenje, kakor bi tu doli tekel mir in se gnal po široki strugi, pokoj za vse, za nesrečne in bedne, za vse, vse. In njegovo srce je hrepenelo po tem pokoju, ki je bil tako blizu.

Stavil je roko na železno ograjo, a hitro jo je umaknil. Ograja je bila mrzla, da mu je mraz

rogala in režala, grozeč vse uničiti. Pet svetih dni in noči je grozila vsepovsod, kamor smo se obrnili. Možu in mladeniču v strelskih jarkih, podzemskih rovih, v snegu, blatu; in tudi onemu doma, da ga še pokliče v smrt. Ženi, dekletu, deci z duševnim in telesnim trpljenjem gladi in pomanjkanja. Celim pokrajinam v begunskem pregnanstvu.

Ljudstva so pošast razbila ali še ne uničila. Posamezni sloji in stanovi hočejo dalje obvladati maso (množico ljudstev), jo izkoriščati ter vzdržati krivico nad pravico bratstva in enakosti. V naši novi zaželeni državi bi lahko zavlada takoj sreča in mir. Pogoji za to so dani. Brezvestni ljudje se pa z mirom igrajo, krešejo nevarne iskre. Te groze vsak hip užgati požar, ki bi nas medsebojno uničil. Brezvestni nizkotneži grabijo in kupičijo bogastva, izkoriščajo bližnjega do srajce, do golega života; med tem ko se sami kopljejo v razkošju in izobilju. Drugi brezvestneži, posamezniki in gosposki stanovi, se borijo in rovarijo za vzdržanje oblasti, in nadvlade nad nižjimi. Ti nižji smo pa še edino mi kmetje in delavci na deželi, ki obdelujemo zemljo in se živimo od nje. Nam preti nevarnost, da nas pogazijo višji, ki hočejo še danes z vso odločnostjo zavriniti načelo bratstva in enakosti. Zgodovina nas uči, da vladajoči niso nikdar prostovoljno popustili svoje oblasti nad ljudstvom in tudi zdaj ne bodo tega storili. Mi kmetje in delavci na deželi moramo si to svobodo sami priboriti. To moremo storiti v naši enotni organizaciji „Samostojni kmetijski stranki“.

Z združenimi močmi v enotni stranki na deželi bomo izvojevali večno veljavni Kristusov nauk: „Ljubezem, bratstvo, enakost“.

Za ta načela bijemo hude boje, ki bodo trajali več mesecev, v-svesti si, da pravica, ki je na naši strani, mora zmagati.

Do prihodnjega Božiča 1. 1920. mora zavladati na deželi pravi mir. Iztebiti moramo iz dežele stranke gosposkih stanov, ki hočejo vzdržati svojo moč in oblast nad nami z gnjusnimi lažmi in obrekovanji, ki jih trosijo dan na dan v svojih govorih in časopisih. V boju za ta resnični in pravi mir kličemo na pomoč vse one, ki so dobre volje.

Kmet.

Kaj hočemo?

Mi hočemo, da oblast, to je vlada Jugoslavije, pripade nam kmetom. Mi tvorimo in vzdržujemo državo. Drugi stanovi so tu zaradi nas in ne mi zaradi njih. Kmetijski stan, ki je najmočnejši po številu in kreposti, se ne more naslanjati na druge stanove, da ga bodo vzdrževali. Drugi se morajo na njega naslanjati. Kmet more živeti brez drugih stanov (saj je bilo to v starih časih), nihče drugi pa brez njega. Zaničevati in prezirati nočemo drugih stanov, kar jih je treba med nami in imajo dobro voljo delati na korist celokupne družbe. Ali vladati, vo-

prešnil vse telo. In vendar! To ga vendar ne more motiti v njegovem hrepenenju po pokoju!

Saj je sam na svetu! Sam? Ne, ni! Tam v domovini mu biva slovenska mati, stara, uboga mati. Kaj bi storila, ko bi zvedela?

V teh mislih se je zopet nagnil čez ograjo ter zrl v prelivajočo se vodo. Nehote so mu kapale solze po licu in v tej žalosti so mu bile zdravilo. Spomin na njegovo bedo se je začel izgubljati, kakor dim v meglo. Njegovo trudno telo je zahtevalo odpočitka, dušne predstave so se začele oddaljevati, glava mu je klonila na prsi, vrvenje in šumenje pod njim sta mu bila godba...

Drugi dan se je zbudil v mehki postelji bogato opremljene, povsem mu tuje sobe. Pri postelji pa sta stala njegov nekdanji tovariš iz gimnazijskih študij in njegova soproga.

Ta se je vračal v pozni uri z daljšega obiska pri nekem bolniku — bil je zdravnik — zapazil je mirno slonečo postavo ob mostu. Ko pa je ista zdrsnila na tla, namignil je svojemu služabniku, da je tekla po voz, na katerega sta ga rahlo položila. Zraven postelje na mizici sta mu pripravila lepo božično darilo z novo, toplo obleko. Po skupno prežitih praznikih mu je rešitelj preskrbel primerno stalno službo v svoji bližini.

dit, tlačiti, izkoriščati in zaničevati nas, tega ne bomo več trpeli.

V sedanjí veliki dobi, ko je naš kmetijski narod strl okove tujih mogotcev, ki so ga tisočletja oklepali, se ne damo vklepati v verige domače gospode. Prosti, svobodni hočemo biti na svoji zemlji, katero močimo s svojim znojem, sami svoji gospodje. Prosti suženjskih okov drugih stanov hočemo spoštovati zakone, katere bomo sami sklepali o sebi. Nikdar ne bomo trpeli in spoštovali zakonov, ki jih sklepajo drugi stanovi preko nas, sebi v prilog in za nas krivične.

Čutimo se dovolj močne, da se ubranimo krivice. Naša armada, katero smo stvorili v kratki dobi, je zdrava, čvrsta in neomahljiva. Bojevniki smo prežeti samozavestnega duha, pripravljeni na neizprosni boj proti vsemu in vsakomur za obrambo svoje svobode.

Vsi viharji zlobe se bodo razbili ob trdni skali naše kreposti in odločne volje, izvojevati in vzdržati prostost, svobodo in veljavo kmeta. **Božični pozdrav pošilja vsem bojevnikom „Za Staro Pravdo“ Matija Gubec.**

Dr. Brejo — kmečki prijatelj.

Ko je bil navdušeni pristaš Slovenske ljudske stranke gospod dr. Brejo še deželni predsednik za vso Slovenijo, je marsikateri kmet mislil, da mu bo ta gospod morda vendarle kaj pomagal. S takimi upi v srcih je nekega dne prikorakalo na deželno vlado zastopstvo neke doljske občine.

Po dolgem čakanju so uboge kmetavzarje vendar spustili pred gospoda doktorja.

Kmetje so mu potožili, kako izginjajo vse kmetijske potrebščine preko meje. Dan na dan lazijo okoli razni krščenj in obrezani židje ter kupujejo usnje, železo in sploh vse, kar je dobiti, ter odnašajo nakupljeno na Hrvaško, da odirajo tam hrvaške kmete. Tako je izginilo vse in kmet bo skoro moral hoditi bos in nag, železja za popravo strojev in orodja ni nikjer, delovnih konj mu kovač ne more več podkovati. Prosili so deželnega predsednika, naj kaj ukrene in naj tudi poskrbi, da bo dobil kmet svoje potrebščine po zmernih cenah, ker današnje draginje ne more več zmagovati, če svoje pridelke še tako podraži.

Gospod deželni predsednik se je nekoliko zantislil, potem pa kmetom nekako takole namignil: „Ako so vam razne potrebščine predrage, jih pa nikari ne župujete“, nato jih je milostno odpustil in jim želel srečno pot (v tisto mesto, ki se mu pravi Kmet-berač).

Ta gospod deželni predsednik je bil eksponent Slovenske ljudske stranke, katere privesek je od njih tako hvalisana in priporočana „Kmečka zveza“.

Na tožbe „Domoljuba“.

„Domoljub“ toži, da smo vzeli v stranko dr. Sajovica, med tem ko se tako branimo duhovnov.

Pojasnjujemo: v 2. točki našega organizacijskega reda stoji črno na belem naša postava, da postane lahko strankin član vsakdo, le vodstvo se zaupa samo kmetom in kmetijskim strokovnjakom. Prosimo „Domoljuba“ za pojasnilo, koliko duhovnov se je že priglasilo za vstop v našo stranko in katere smo zavrnil. Tudi noben doktor se še ni priglasil, ker oboji vedo, da ne morejo priti v vodstvo. Dr. Sajović pa je sprejet kot plačan uradnik v službo k družbi „Ekonom“, kjer nima nič ukazovati, marveč delati, kar mu naroči odbor. Za delo bomo rabili pri naših organizacijah še mnogo ljudi izmed drugih stanov, ne pa za komando.

Moj greh.

Meseca julija t.l. sva dobila z vrtnarjem Josipom Mervičem nalog od ministrstva za agrarno reformo, da pregledava zemljišča beografske okolice in veleposestev v Bački za naseljevanje primorskih vrtnarjev. Istočasno, dne 19. in 20. junija, sva bila povabljeni, da prisostvujemo enketi za agrarno reformo v Beogradu. V enketi sem imel tozadeven govor, v katerem sem priporočal vrtnarje-zelenjadarje ter razvil

načrt izvoza teh pridelkov v severne države. V svojem govoru sem omenil, da za racionalno obdelovanje zemljišč ni ravno treba velikega posestva. Povedal sem, da vzdržujem jaz družino dvanaestih članov na desetih oralih zemlje. Poudaril sem izrečno, da delam to z vrtnarstvom, ne da bi se vzelo to v poštev za splošno merilo, ker vsi ne moremo biti vrtnarji. Minister je na to odgovoril: „Razumem to!“ ter tolmačil Srbom besedo vrtnarstvo (baštovanstvo). S tem sem hotel priporočiti naše ljudi, da bi se čim preje uredilo naseljevanje v Bački in drugod v Srbiji. To bi bil torej moj greh in zločin nad našim kmetom, o katerem bobnata „Slovenski Gospodar“ in „Domoljub“ od tedaj dalje skoro vsaki teden. Ko sem končal svoj govor, je prišel k meni poslanec SLS., predsednik društva „Kmečke zveze“, Ivan Brodar, ter mi h govoru iskreno čestital, torej kot kmet odobril, kar sem govoril. Če bi bil moj govor namenjen v škodo kmeta, bi poslanec Brodar, ki je sam kmet in še od njih („Domoljubove“ in „Gospodarjeve“) „Kmečke zveze“, tega ne storil. Dodatno: V „Slovenca“ z dne 12. oktobra t.l. je pisan članek, v katerem se priporoča, naj se pošlje naše sinove v tuje države poučevati racionalno obdelovanje zemlje z namenom, da bi se vzdrževale naše kmečke družine v Sloveniji tudi na malih posestvih. Torej pošiljanje naših sinov v tuje države za drag denar, to je dovoljeno doseči, a kar sem jaz navedel, da že delam na Štajerskem, tega pa se ne sme upoštevati, ker jaz nisem pristaš stranke „Domoljuba“ in „Slovenskega Gospodarja“. To je delo za kmeta naše strastne strankarske politike, če kdo hoče kaj dobrega, da ni pristaš one stranke, tega ubiti, uničiti, ker če bi s svojim naukom res koristil ljudstvu, s tem trpi njih stranka. Kmetje, spoznajte hudobijo teh ljudi, katerim ni za drugo, kakor da delajo med nami zdražbo in prepir, da nas le „komandirajo“.

Oni, katerih poklic je oznanjevanje miru in ljubezni, mahajo na shodih z umazanimi cunjami „Domoljuba“ in „Slovenskega Gospodarja“ ter kličejo maščevanje nad mene. In zakaj? Ker sem hotel ministrstvu prikupiti naše Primorce s tem, da sem povedal kaj znajo. Da bomo kot pridni vrtnarji-zelenjadarji ter zavedni Jugoslavlani državi le v korist in ne v napotje. Ko bi se to izvedlo čim preje, bi odpadli milijonski stroški za vzdrževanje beguncev. To je bil namen vse akcije. Prepričan sem, ko bi bil jaz pristaš njih stranke, bi me povzdigovali vsled mojega govora v deveta nebesa, ker sem pa pristaš stranke, ki hoče kmeta popolnoma osamosvojiti, bi me radi pahnili na dno pekla. Kmet, spoznaj resnico in misli sam s svojo glavo!

Ivan Mermolja,
posestnik v Pesnici pri Mariboru.

O kmetu Jamniku.

Neki sorodnik „Domoljuba“ se je strašno razkoračil nad menoj. Trudi se narediti črno za belo, belo za črno. Če bo vedno tako „brihten“, me utegne navsezadnje napraviti še za rogača.

Temu prijatelju odkrito povem, da sem bil res žitni nadzornik za ljubljansko okolico. Kot tak sem imel izvajati v imenu glavarstva predpise in ukaze vlade ter ustrezati zahtevam „Žitnega zavoda“, kateri je bil v rokah Slovenske ljudske stranke in v katerem so odločali le najbolj goreči pristaši te stranke. Ti so ukazovali žitnim nadzornikom pri glavarstvih in kar so žitni nadzorniki storili, so delali na ukaz klerikalne gospode.

Kot njemu podrejenega kmetijskega strokovnjaka me je v to službo komandiral general Slovenske ljudske stranke, kanonik dr. Lampe. Podpisani se nikoli nisem potegoval za to službo, ampak se mi je reklo: „Moraš“, pa kljub temu sem se ji po tričetrletnem delovanju odpovedal.

Takratni deželni (klerikalni) predsednik grof Attens in vodstvo „Žitnega zavoda“ so dan za dnem stali za menoj, mi grozili in zahtevali, da odredim vrhniškim kmetom rekvizicijo osem vagonov pšenice, dasi sem vedel in dokazal, da niti za en vagon žita ni dobiti. Reklo se mi je: „Ker ne gre drugače, morate žito s silo skupaj spraviti“. Tako se mi je ukazalo. Upiral sem se na vse načine, a oditi sem moral na posebno povelje sam do žitnega komisijonarja. V moji navzočnosti pa se ni nikomur odvzelo niti zrna žita.

Naš „Ekonom“.

„Ekonom“ ima svojo pisarno v Ljubljani, Sodna ulica št. 3. Tja naj se obračajo vsi zainteresirani. Uradne ure so od 8 do 12 in od 2 do 6.

(Delniška družba „Ekonom“) je razposlala te dni na naše zaupnike in krajevne odbore poštne položnice s podukom. Ti naj jih razdele le med zanesljive naše pristaše, ker vsak, kdor kupi delnice, bo sogospodar podjetja. Delnice so na prodaj po 200 K; kdor jih vzame pet, naj plača pri bližnjem poštnem uradu po položnici 1000 K, kdor deset, 2000 K itd. Ker je delniška družba, ne jamči nihče nič; kvečjemu, da pri razdružitvi ne dobi vsega denarja vrnjenega. Denar se bo pa seveda obrestoval v obliki vsakoletne dividende. Vplača naj se takoj. Čim potrdi pravila beografska vlada končno veljavno, jih damo v tisk in razpošljemo članom. Kdor vplača, riskira torej kvečjemu vplačano vsoto, postane pa sogospodar enega največjih podjetij na Slovenskem in to svojega lastno-stanovskega podjetja. Opozarjamo še enkrat: položnice le zanesljivim našim pristašem! Vplačilo velja za prijavo.

(Žito in moka), ki ju je nakupil „Ekonom“ v Bački in Banatu, dospel vsled posebnih hrvaških razmer šele proti novemu letu v Slovenijo. Zato prosimo zainteresirane za nekoliko potrpljenja.

(Vse vrste blaga), ki ga bo nudil „Ekonom“ svojim članom in prijateljem, bo razglaševal listi v „Kmetijskem listu“, na kar opozarjamo zainteresirane. — Tajništvo.

Dopisi.

(Iz Cerknice.) Dobro se še spominjamo, kako so kričali iz prostora, kjer se oznanjuje božja beseda: „Podpisujte vojno posojilo! Kmet pojdi v boj za domovino, cesarja in vero!“ Pri tem pa so bili v zvezi s turškimi našimi dednimi sovražniki. Dobro se še spominjamo, kako so ti duhovni pastirji, gerenti, župani in drugi slovenskega naroda izdajalski elementi obzvonjenju zvonov, streljanju možnarjev in svitu bakelj peli slavo Susteršiču in našim kletim sovragom, habsburškim trinogom. Naši gospodje iz „farovžev“, ali kakor se imenujejo pastirji ovčic, so pasli svoje ovčice toliko časa, da jim je zrastle lepa, draga volna, nakar so vzeli v roke škarje in svoje ovčice do golega ostrigli in jih nato tako gole prepustili volkovom, da so z njih trgali meso. Tako je bilo, tovariši kmetje, zatorej proč od politike s takimi pastirji, proč z narodnimi izdajalci! Mi kmetje hočemo sami iz svoje srede izvoliti svoje voditelje, ki se ne bodo strašili volkov v podobi Susteršiča in grabeljivih naših mejnih sosedov. Proč z liberalci in proč s klerikalci! Dosedaj ste imeli vi nadvlado nad nami, a sedaj hoče slovenski kmet sam sebe vladati. Tudi vi, gospodje liberalci, niste nič boljši od drugih, tudi vam nič več ne zaupamo, mi poznamo samo svojo „Samostojno kmetijsko stranko“ in samo svojim možem iz kmečkih vrst bomo oddali svoje glasove. Dobro se še spominjamo, kako ste vi, liberalni trgovci, izmozgavali kmeta (pri tem niso vsi prizadeti) in z njegovimi žulji nakopičili težke milijone. Izgovarjali se bodete: Mi imamo obrt in mi plačamo obrtni davek. Dobro, vi imate obrt za trgovino, ne pa za veriženje in oderuštvo. Med zabo, gospodje trgovci, imate tudi svojega kralja, klerikalnega Polaka. Ta pobožni mož je navijal cene usnju od dne do dne tako, da si ni mogel manj premožen kmet nabaviti istega zase in za svoje družinske člane. In posledica temu je, da morajo otroci manj premožnih staršev hoditi bosji v šolo. Ako pa v zimskem času izostanejo, potem se politični organi poslužujejo zakonov in starše teh ubogih otrok po paragrafu kaznujejo. Za uboge kmete veljajo zakoni, med tem ko se pri večkratnem milijonarju lahko prežrejo, ako ta izsesava ubogo kmečko paro. Oblosti, zganite se in dajte nam kmetom priložnost, da bomo svoje otroke obuli in se na ta način izoenili kazni. A razne vlade tega niso videle. Ko se je vlada naposled zganila, zagnali so gotovi ljudje krik, češ: Vlada sedaj vlada s policaji in žandarji! Mi kmetje sicer ne zagovarjamo vlade, pač pa pozdravljamo ta energični korak. Gospodje liberalci, klerikalci in socialni demokratje, dajte nam kmetom točen odgovor, kdo je kriv petletne vojne, kdo vojnih dajatev, kdo je kriv, da je moral kmet dajati svoje polj-

ske pridelke in svojo živino v senci bajonetov za slepe cene, nasprotno je pa moral kmet vse svoje potrebnosti po neizmerno visokih cenah kupovati? Kdo je vsega tega kriv? Mi kmetje smo pri tem le toliko zakrivali, da smo oddali vam svoje glasove. V ostalem pa mi nismo nič zakrivali, ker mi nismo države vodili, vodili ste jo vi, in po naši sodbi ste krivi vi. Ako pa nam dokažete, da ste pri vsem tem nedolžni, potem vam rade volje zopet zaupamo. Gospodje, kje so zvonovi? Kdo je jemal kmetu verski čut? Mi kmetje terjamo od vas vrnitev svetinj naših pradedov! Poravnajte vsaj deloma, kar ste zakrivali. Vojna je vzela zvonove in kdor je imel od vojne dobiček, ta naj tudi skrbi, da pridejo zvonovi nazaj. Mi kmetje zahtevamo, naj se zaplenijo premoženja vojnim dobičkarjem in iz teh sredstev naj se kupijo novi zvonovi. Kričijo gotovi ljudje tudi, da je s strani kmetijske stranke vera v nevarnosti. Gospodje okrog „Domoljuba“, mi kmetje vas pozivljemo, ponatisnite enkrat v vašem listu knjižico našega programa in njega razlago, in potem pričakujte sodbe z dežele. Mi ne odrekamo vam državljskih pravic, in ste tudi lahko člani naše stranke, a vodilnih mest ne dobite nikdar več v roke. Spomnite se, gospodje, na zgodbe svetega pisma, kako je Jezus izganjal iz templja kramarje. Zapomnite si, da se vam lahko enako zgodi, ako bodete z nami mešetarili s politiko v božjih hramih. Mi kmetje zahtevamo, da se cerkve ne spremenijo v politične lokale, in da se v cerkvi oznanjuje samo božja beseda in vernike vzpodbuja k ljubezni do svojega bližnjega, kajti samo na ta način se bode vera varovala pred katastrofo, katera preti z vaše strani. Ako bodete gospodje dušni pastirji učili svoje ovčice po naukih Gospodovih, potem vas bomo spoštovali in ljubili, kakor apostoli svojega učenika. Pred vsem pa pozivljemo kmete, naše tovariše, naj ne zamenjajo „Kmečke zveze“ s „Samostojno kmetijsko stranko“, kajti „Kmečka zveza“ ni kmečka zveza, ampak je zveza starih, pristnih klerikalcev, kjer ni v vodstvu nobenega kmeta, ampak so sami gospodje z „dr.“, in gospodje, kateri ne znajo ločiti pšenice od ječmena. Zatorej, kmetje, vsi pod prapor „Samostojne kmetijske stranke“, kajti mi ne poznamo ne liberalcev, ne klerikalcev in tudi ne socialnih demokratov. Proč s strankami, proč s strankarskim sovraštvom! Mi zahtevamo samo svoje in ne stegujemo rok po tujem blagu. Zato tudi vi, gospodje, vodite sami sebe, in nam pustite svobodo! Mi nočemo, da bi nad nami drugi sloji vladali, kakor tudi mi nočemo nad drugimi vladati. Zapomnite si, gospodje, da je tudi kmet v današnji Jugoslaviji med drugimi stanovni svoboden, da hoče to svobodo tudi varovati in da je pripravljen za njo vse žrtvovati. Kmetje, držimo se gesla naših pradedov: „V boj za Staro Pravdo!“

Kmet ob Cerkniskem jezeru.

(Iz Zalne.) V nedeljo dne 14. decembra t. l. je bil pri nas nekak shod „Kmečke zveze“ v stari šoli. Samostojniki smo zvedeli za shod prepozno, sicer bi bili šli pomnožit bore številce poslušalcev. Govornik iz Ljubljane je baje ponavljal staro neresnico, da so duhovniki s kmetom, zato pa bo kmet uslišan, za kar bo prosil. Dokaz, da temu ni tako, imamo ravno v Zalni. Pri nas imamo dobrega župnika, ki res čuti s kmetom ter je v vojski marsikaj slabega izkusil. Starejši njegovi stanovski tovariši pa so mu nevoščljivi, češ da je še premlad ter nimajo dovolj izkušenj, da je župnija zanj prevelika itd. In res slišimo, da nas mora zapustiti ter iti na slabšo župnijo. Vse to skoraj le zato, ker je bil z nami kmeti. A sedaj poslušajte, kako se vpoštevajo kmečke želje in prošnje. Mi kmetje iz Zalne, med njimi zvesti pristaši „Kmečke zveze“, smo bili štirikrat pri našem škofu v Ljubljani s prošnjo, naj nam pusti priljubljenega župnika. Škof nam je tudi navidez obljubil, da se odkriža sitnežev. Zato pa sedaj tudi „zvezarji“ nič več ne verujejo oni stranki in njenim voditeljem, temuč se pridružujejo samostojnim neodvisnim tovarišem, ki se zanašajo le na lastno moč.

Pokrajinske vesti.

(Naročniki pozor!) Ker so tiskarne podražile svoje delo za več kot 60 %, smo primorani z novim letom zvišati naročnino za „Kmetijski

list“ na 15 K celoletno, 8 K za pol leta. Ako bi hoteli zvišati naročnino, da bi krila res stroške, znašalo bi to nad 20 K. Ker pa računamo, da nam somišljeniki in prijatelji prispevajo še v nadalje s prostovoljnimi darili za naš tiskovni sklad, odločili smo se le za neznatno povišanje. Somišljeniki naj upoštevajo, da je naše podjetje še mlado, dočim imajo nasprotni listi že ogromne sklade in lastne tiskarne. Kdor ima plačano naročnino do konca t. l., bo dobival list še celi mesec januar, da ne bodo naročniki prikrajšani zaradi tiskarskega štrajka. Položnice se prilože pozneje.

(Kmetijsko poverjeništvu) se je, kot čujem, ponudilo naši stranki in ona baje ni rekla ne. Pri tem se je predpostavljalo, da notranje poverjeništvu ne pripade socialistom. Čuje se, da socialisti to poverjeništvu sedaj brezpogojno zahtevajo zase. Ako se jim ugodí, sem mnenja, da bi bil s tem podan za našo stranko nov položaj, ker tega vendar ne bomo pripustili, da bi socialisti s svojimi boljševiskimi metodami ter v naši državni obleki kujonirali naše župane, naša podjetja, naša društva in posameznike! Boljševikov se bomo že mi sami ubranili s primernimi sredstvi, ako bo treba. Samo žandarja, policista in vojaštva jim ne dati na razpolago! Gorenjski kmet.

(Slovenska kmetijska družba) bo imela občni zbor dne 30. t. m. ob deseti dopoldne v Mestnem domu v Ljubljani. Kakor slišimo, je še vedno nekaj starokopitnežev, ki ne poznajo Slovenije, temuč še vedno kronovine: Kranjska, Štajerska itd. Da se raztegne delokrog Kmetijske družbe tudi na Štajersko, se v ta namen baje sklicuje pozneje še enkrat občni zbor. Ali je treba res naše kmetovalce dvakrat begati in jim provzročati potne stroške?

(Udnina za Slovensko kmetijsko družbo) se je zvišala na 16 kron.

(Zalostne pojave.) Opetovano smo že odločno obsodili podivjano predvojno politikovanje ter pozivali na strpljivost. Vsako nasilje nam je zoperno, najsi pride od katerekoli strani. Zato znova rotimo naše pristaše: Ne dajte se zapeljati po slabih predvojnih zgledih! Naša stvar je pošena, pravična ter ne potrebuje nasilstev, da se uveljavi. Seveda bi želeli, da tudi nasprotniki drže svoje pristaše v mejah politične dostojnosti. „Slovenec“ z veseljem poroča, da je shod „Samostojne kmetijske stranke“ pri Mariji Snežni na Štajerskem domače ljudstvo razbilo. Obenem pa z velikim ogorčenjem poroča, da so v Bohinju „Samostojni“ preprečili mirno ustanovitev lesne zadrage. Mi še nismo dobili zanesljivih poročil ne iz prvega, ne iz drugega kraja, vendar že danes izrekamo obžalovanje, ako se je res to zgodilo.

(Lepe sanje socialnih demokratov.) Ko se je zvedelo, da se razpišejo kmalu občinske volitve, so zasanjali naši socialni demokratje, da je prišel čas, ko morajo oni zavladati v naših občinah. V svojem glasilu pišejo že popolnoma samozavestno: „Živele socialistične občine! Če bodo v občinah zavladali socialisti, nastopili bodo za ljudstvo boljši in pravičnejši časi.“ Prepustimo socialnim demokratom, da si zidajo gradove v oblakih. Neki hudomušnež je nekoč rekel: „Kandidirati, kompetirati in v hlače . . . je vsakemu dovoljeno“. — Kdo pa bo gospodaril v bodoče v naših občinah, o tem bomo pa vendar v prvi vrsti odločevali mi kmetje, ki si nikakor ne želimo take sreče, kakor so jo priresili socialisti, boljseviki in komunisti na Ruskem in Madžarskem.

(Nove vojaške takse.) Vsled naredbe deželne vlade je dolžan vojaško takso plačevati vsakdo, ki je nesposoben, da bi osebno služil v narodni vojski. Pri tem ni razlike med vojaškimi in črnovojniskimi obvezanci. Nesposobnost se bo dognala na vsakoletnih naborih, za leto pa so odločilna prebiranja, ki so se vršila ob priliki vpoklica k orožnim vajam. Vojaški oproščenci med vojno, ki so služili samo šest mesecev, morajo plačati polovico takse. Ako pa med vojno sploh niso služili, ali manj kot šest mesecev, zadene jih cela taksa. To izjemno sanje pa ne zadene onih, ki so bili oproščeni kot državni, deželni in občinski uslužbenci, nadalje uslužbenci javnih dobroteljskih zavodov. Vsi vojaškotaksniki obvezanci se morajo zgledati vsako leto meseca januarja pri svoji pristojni občini.

(Za lovce.) Z novim letom se uvedejo državne lovske karte, za katere bo treba plačati 30 K pristojbine. Za gozdarstvo in nadzorstveno osobje bo pristojbine le 5 K. Vse dosedanje lovske karte se z novim letom odpravijo.

(Zopet maksimalne cene?) Ministrstvo za prehrano je razposlalo vsem občinam okrožnice, da naj redno predpisujejo maksimalne cene za živila in živiljske potrebščine.

(Agitator in organizator „Kmečke zveze“ v St. Vidu pri Zatični), znani učitelj Lovro Jevnikar, vodi tamkajšnja aprovizacijo. Pred par dnevi se je pri njem vršila preiskava, ki je spravila na dan 850 kg skritega sladkorja. Seveda mu je bil zaplenjen. „Kmečka zveza“, ki se kar cedi ljubezni do kmeta, tedaj za kmeta po svojih ljudeh tako skrbi, da mu odtrgava od ust to, kar mu gre po vseh postavah. Kmečke mame, le vse v „Kmečko zvezo“, boste zato pile kavo brez sladkorja!

(Draginjske doklade državnim uradnikom) so se dovolile počenši s 1. decembrom. Doklade znašajo od 40 do 120 % sedanjih plač, in sicer dobe najvišjo doklado v zadnjem, to je v XI., najnižjo pa v III. plačilnem razredu.

(V Slovenjgradcu) sta ustanovila gospoda Andrej Oset in Franjo Cajnko trgovino z vinom. Ker je to prva slovenska vinska trgovina v Slovenjgradcu in ker bosta imela v zalogi res pristna štajerska, banatska in dalmatinska vina, priporočamo to narodno vinsko trgovino vsem gospodom gostilničarjem in drugim najtopleje. — Opozarjamo na današnji inserat.

(Svoj papirnat drobiž) je dobilo mesto Maribor. Tudi v Ljubljani se nam isto obeta.

(V Gorici štrajkajo profesorji) vseh srednjih šol, ker jim italijanska vlada že od septembra ni dala plač.

(Nov slovenski list v Gorici.) V Gorici izhaja „Goriška Straža“, ki piše še dosti pogumno z ozirom na strogo italijansko kontrolo.

Politične vesti.

(Se vedno ne dobimo pravega parlamenta.) Vlada razglša, da poslanci, ki bodo izvoljeni v prihodnjih volitvah, še vedno ne bodo tvorili ustavnega parlamenta, ampak še vedno le začasno narodno predstavništvo, ki bo razpravljalo in odobrilo zakon o konstituenti, nakar se razpusti ter se izvršijo volitve v stalno, ustavno skupščino.

(Jugoslavija naj vse preživlja!) Vrhovni svet v Parizu je sklenil, naj se pomaga Avstriji predvsem na račun naše države. V Avstrijo naj se takoj odpošlje onih 30.000 ton žita, ki se še nahaja v Trstu. Zavezniške države bodo dovolile Jugoslaviji kredit za dobavljanje živil Nemški Avstriji.

(Hrvaška kmečka stranka) (Pučka stranka), ki jo vodijo duhovniki, je imela nedavno v Zagrebu svoj tabor. Glede agrarne reforme so sprejeli resolucijo, naj se da graščakom za odkup zemlje čim najnižja odškodnina, le cerkvam naj se izplača popolna današnja vrednost. V neki drugi resoluciji pa zahtevajo, da se mora zagotoviti kmetom tedensko najmanj deset litrov carine prostega žganja na osebo. Tako se pač ne vzgaja zdrav kmetijski naraščaj.

(Nemška Avstrija.) Zadnji teden je bil avstrijski državni kancelar dr. Renner v Parizu pri češkem ministru zunanjih zadev. Priznati se mu mora, da se s svojo vlado pošteno trudi, da bi privedel republiko v zdrave razmere. Antanta tudi zna ceniti njegovo dobro voljo. Francoski ministrski predsednik Clemenceau je sprejel dr. Rennerja prav prisrčno, se razgovarjal z njim skoraj celo ufo ter mu zatrjeval, da bo Francija podpirala pri vrhovnem svetu prošnje avstrijske vlade, ker uživa sedanja avstrijska vlada popolno zaupanje velesil. V razgovoru z uglednim francoskim poročevalcem je izjavil dr. Renner: „Mi hočemo kruha ter se zahvaljujemo vsakemu dobrotniku, ki nam ga hoče dati. Nočemo se priključiti Nemčiji. Naša samostojnost in neodvisnost nam je predragocena. Ako pa do 20. januarja prihodnjega leta ne bo moke in bo Nemčija hotela odkupiti našo neodvisnost, kaj bomo odgovorili sestradani množici?“ (Iz vsega se vidi, da se na obeh straneh igra hinavščina. Antanta se boji, da bi se Avstrija združila z Nemčijo. Dr. Renner pozna ta strah ter hoče pod to pretvezo preskrbeti Avstrijo z živilom in s kreditom. — Opomba uredništva.)

(Premoženje Habsburžanov za invalide.) Avstrijska narodna skupščina je sklenila, da se porabi premoženje Habsburžanov v prvi vrsti za vojne pohabljenec.

(Vodstvo pri socialni demokraciji nese.) Vodja avstrijskih socialnih demokratov Seitz je kupil na Dunaju palačo Heinrichhof za sedem milijonov kron.

(Madžari zopet rožljajo.) Madžari so zaprli svoje meje proti Čehoslovaški. Obenem je ogrska vlada odredila, da se pokličejo pod orožje 23 do 40 let stari.

(14 madžarskih boljševikov obešenih.) Zadnji petek so v Budapešti obešili 14 boljševikov, ki so zakrivali razna grozodejstva.

(Amerika za naš.) Dogovori na mirovni konferenci potekajo za Južoslavijo ugodno. Amerika stoji trdno na prvotnem stališču, da se o jadranskem vprašanju ne sme razpravljati poprej, dokler ne odide D'Annunzio s svojimi četami z Reke ter zasedejo mesto redne italijanske čete. Ustanoviti se mora samostojna država, ki naj obsega Reko in zaledje z Istro do reke Raše. V tej državi naj po dveh letih prebivalstvo z ljudskim glasovanjem samo odloči, kam hoče pripadati.

(V Italiji nekaj ni v redu.) Zadnje dni kupujejo Italijani v inozemstvu vse, samo da se iznebijo lir. Vrednost lire namreč naglo pada. To je najboljšje znamenje, da se bliža italijanski politiki polom. V Italiji so nagloma pomnožili število karabinerjev za 70.000 mož, obenem pa se je sestavilo 20 bataljonov najbolj zanesljivega vojaštva kot kraljeva garda. To vojaštvo naj nastopi v slučaju notranjih nemirov ali štrajkov.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

Izid letošnje vinske letine v Sloveniji in kupčijske razmere.

Letošnja vinska letina je v Sloveniji (Štajersko-Kranjsko) kvantitativno vobče povsod nepričakovano neugodno izpadla; kvalitativno pa še dokaj dobro, izvzemši navadne črne vrste, ki pozno odganjajo in pozno dozore. Še septembra je kazalo primerno ugodno, toda vsled oktobra nastopivšega mraza in deževnega vremena je pričelo grozdje naenkrat močno gniti in odpadati, tako da so bili vinogradniki primorani, hitro vse potrgati, da vsaj nekaj rešijo. Pridelek se je vsled tega skrčil približno na polovico lanskega, ponekod celo na četrtino.

Po 12. oktobru trgano grozdje je imelo po Dolenjskem in sosednjem Štajerskem 13,5 do 14,5 % (črnina), belo pa povprečno 15 do 16 % in boljše bele vrste (silvanec, burgundec, rulanec) 17 do 19 % sladkorja po klosterneuburški moštni tehtnici; kisline pa sorazmerno s sladkorjem od 7 do 11 od tisoč.

Potemtakem bodo imeli razviti mošti, odnosno vina povprečno 8,5 do 9, oziroma 10 do 12 % (volumnih odstotkov) alkohola. Torej bodo vina iz boljšega, skrbno sortiranega in pravilno spravljenega grozdja glede dobrote še lanska prekoslila, zlasti ko izgube še nekoliko preobilne kisline.

V ljutomerskem okraju je kvaliteta še boljša. Kdor je dobil pravočasno sladkor za cukranje mošta in je tega kipečemu moštu dodal, si je svoj pridelek znatno izboljšal.

Potrebno bo pa vsekakor nadaljnje in pravilno ravnanje z letošnjim moštom, zlasti z onim iz gnilega in blatnega grozdja. Prvo pretakanje bo treba izvršiti takoj, ko mošt burno prekipi in se glavna godlja scese, v kateri je poleg galice, žvepla in blata tudi mnogo vinski dobroti kvarljivih gliv. S tem, da se ta godlja predčasno odstrani ter da pride še kipeči mošt z zrakom v dotiko, pokipi potem še bolje in hitreje, ne da bi na moči kaj izgubil ter se vinski okus znatno izboljša.

Vsled majhnega pridelka se je cena staremu vinu dvignila in tudi za mošt se zahteva po Dolenjskem že sedaj 8 do 10 kron, v ljutomerskem okraju celo 12 do 14 kron za liter.

Ker so cene tudi v drugih tuzemskih in inozemskih kronovinah tako bajne in ker so tudi prevozne razmere še jako nezanesljive in komplicirane, se vinske kupčije povsod prav slabo razvijajo. Nekoliko zmernosti in popustljivosti v tem trgovskem oziru bi bilo pač želeli.

F. Gombač.

(Oddaja trt.) Iz državnih trtnih nasadov na Kränjskem se bodo oddajale trte vinogradnikom pod sličnimi pogoji kot druga leta. Cene za male kmečke posestnike so: za 100 ključev 5 K, za 100 korenjakov prve vrste 20 K, druge vrste 10 K, za 100 cepljenk prve vrste 120 K, druge vrste 60 K. Zaloga cepljenk je le majhna. Kdor ne prinese županstvenega dokazila, da je mali posestnik, mora plačati dvojno ceno. Trte so namenjene v prvi vrsti kranjskim vinogradnikom za nasajanje lastnih vinogradov. Le potem, če kaj preostaja, jih dobe lahko tudi drugi naročniki. Natančnejše pogoje izve vsak iz razglasov pri županstvih vseh vinorodnih občin, oziroma pri spodaj navedenem oblastvu. Naročila sprejema najpozneje do dne 15. februarja 1920. državno vinarsko nadzorništvo v Novem mestu.

(Za živinorejske namene.) Občine, okrajni zastopi in denarni zavodi se vljudno naprošajo, da pri sestavi proračunov za prihodnje leto ne pozabijo na potrebe naše silno oškodovane živinoreje. Baš ta panoga je v vojni toliko trpela, da bo trajalo nekaj let, predno se najhujše rane zacelijo. Neobhodno potrebno je, da se pregleda to, kar nam je ostalo. Zato se bo vršilo prihodnje leto več živinorejskih razstav v raznih krajih Slovenije. Poverjeništvu za kmetijstvo je v svrhu razdelitev nagrad za najboljše uspehe živinorejcev določilo precejšen znesek, vendar pa v imenu dobre stvari prosim, da tudi občine, okrajni zastopi in denarni zavodi stavijo po svojih močeh v proračun primerne zneske za premovanje živine. Eno izmed najtežjih in najvažnejših vprašanj je vprašanje pravilne bikoreje. Toliko pa je že sedaj razvidno, da bo nastopilo veliko pomanjkanje na dobrih plemenjakih, če se temu vprašanju ne posveti večja pozornost. Zato priporočamo, da živinorejci prijavijo lepe bikce in mrjaščke dobrega pokolenja živinorejskemu nadzorništvu poverjeništvu za kmetijstvo, ker namerava taisto posredovati pri odbiranju za pleme in pri nabavi plemenjakov. Na vsak način bo treba v zboljšanje bikoreje nekaj večjih žrtev, saj je od dobrih plemenjakov odvisna prihodnost živinoreje. Priporočamo torej, da se vstavijo tudi za nabavo plemenjakov in za obdarovanje najboljših bikov ob priliki licencovanja primerne vsote v proračun, kajti znesek, ki ga ima poverjeništvu za kmetijstvo na razpolago, bo služil le v nekako pobudo in priznanje požrtvovalnega dela. Le v skupnem in složnem delu bomo postavili trdne temelje naši živinoreji. Upam, in sem prepričan, da moja prošnja ne bo zastoj, vsaj bo denar, ki je naložen v smotreni akciji za pospeševanje živinoreje, nosil najboljše obresti v doledni prihodnosti. — Inž. Zidanšek, živinorejski nadzornik.

(Koliko donaša carina naši državi?) To si moremo približno izračunati po tem, da se je dan pred kolkovanjem plačalo samo v enem dnevu 55 milijonov kron.

(Koliko časa bo še trajalo pomanjkanje živil?) Angleški kontrolor za živila razglša, da bo najmanj še dve leti po celji Evropi trda za živila.

(Ali je res manj bankovcev?) Dasi uspeh o kolkovanju bankovcev še ni sestavljen in razglšen, vendar se že zatrjuje, da je prišlo h kolkovanju dosti manj bankovcev, kot jih je bilo svoječasnno žigosanih. Vsevedeži celo razglšajo, da je v Jugoslaviji le 5½ milijarde bankovcev.

(Stari 50kronski bankovci) iz leta 1902. so vzeti iz prometa. Pazite nanje!

(Čehinje zoper plese in zabave.) Zveza čeških žen je pozvala policijsko ravnateljstvo v Pragi, naj omeji plese in zabave, kjer se porabi toliko kurjave in razsvetljave, dočim revni ljudje zmrzujejo in nimajo luči. Posebno občutno pomanjkanje kurjave in razsvetljave je po dobrodelnih zavodih, šolah, bolnišnicah in sirotišnicah.

Protij pijačevanju.

Protialkoholni oddelek pri poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani nadzira po možnosti izpolnjevanje vladne naredbe za omejitve alkoholizma, zlasti pa posveča svoje delo v korist svojcev alkoholikov. Urad skrbi za pive same s tem, da jih skuša s pomočjo dobrohotnih oseb, korporacij, društev itd. pridobiti, ali če drugače ni mogoče, postavnim potom prisiliti k zmernemu in dostojnemu življenju.

Kar je potem komisionar sam nabral, to je drugi dan velel okrajni glavar dotičnikom vrniti. Jaz sem bil tega vesel, a glavar pa je čutil posledice in ni dosti manjkalo, da ni bil odstavljen, dasi je po mojem mnenju prav storil.

Zlobudranje „Domoljuba“ o nekih surovostih, pa zavračam kot strupeno laž in potvarjanje. Surovi znajo biti le ljudje iz „Domoljubove“ šole.

„Kaj se neki Golia tako za kmete vleče? Ali bi bil rad poslanec?“, sem v uradu res rekel, ker sem videl v Golievem ravnanju to, kar sem vedno obsojal. Zakaj neki bi se razni gospodje in doktorji kmetu prilizovali in takorekoč v uradih delali kandidatno reklamo zase, ko je vendar že davno čas, da se kmet vlada in zastopa sam.

O mojem protidelovanju, oziroma upiranju proti vladi in „Zitnemu zavodu“ zaradi rekvizicij govorijo akti ljubljanskega okrajnega glavarstva in ljudstvo, ki ve, kaj mu je bil kmet Jamnik, kateri je poleg drugega tudi ukazoval orožništvu, da je odstranjevalo pečate z mlinskih kamenov, katere je brez moje vednosti ukazoval stavljati nanje gospod komisar Golia. (Morda je gospod Golia zato bil v klerikalni vladi pod dr. Brejcem imenovan za raverjenika.)

„Domoljubova“ trditev, da niti svoji sorodnici nisem hotel odpustiti dajatve žita, me le časti, ker hoče jasno pričati moje nepristransko ravnanje in dokazuje, da nisem delal tako kot priporoča „Domoljub“ in kakor so delali ljudje Slovenske ljudske stranke, ki se je v korupciji rodila, je v korupciji živela in bo v korupciji vzela žalostni konec.

Dipl. agr. A. Jamnik.

Važna naloga naših organizacij.

Ko se je ustanovila „Samostojna kmetijska stranka“, si je začrtala v svoj program, da sprejema v svoje vrste le kmetovalce po poklicu in kmetijske strokovnjake, tako da postane res čista kmetijska organizacija. Ze danes se pa pojavljajo glasovi od strani stranki sovražnega časa, ki pravijo, da bi bila vlada kmečke stranke nemogoča, ker jej manjka izobraženih in politično zrelih zastopnikov, ki bi bili zmožni voditi državno politiko. Kakor vsi drugi stanovi, ima pa tudi kmečki stan dosti izobraženih in praktično izkušenih pripadnikov. Taki pošteni, od zaupnikov stranke predlagani kmetovalci naj bi ob prihodnjih volitvah kandidirali za poslance naše stranke. Da pa pridobi naše zastopstvo ali klub na živahnosti, kazalo bi na vsak način, da pritegne v svoje vrste tudi odlične kmetijske strokovnjake, ki vsled svoje vsestranske kakor tudi splošne izobrazbe lahko tudi v politiki stoje kot svetovalci kmetu na strani. Ni torej potreba, da se poveri vodstvo stranke advokatom ali kake druge vrste gospodi, ki si tega tako želijo; prepričali jih bomo, da pojde v naših vrstah resnično tudi brez njih. Zato je naloga vseh kmetijskih strokovnjakov, bodisi zasebnih ali javnih, da vstopijo v naše vrste. Ne samo kmetijski strokovnjaki v ožjem pomenu besede, ampak tudi gozdarji in živinozdravniki spadajo v našo stranko, saj so po svojem poklicu s kmetijstvom v najbližji zvezi. V vrstah strokovnjakov se pa doslej vidi velika neodločnost — strah pred močjo drugih, sedaj na krmilu stoječih strank.

Našemu izvrševalnemu odboru bodo vsi cagovei dobro v spominu, nasprotno pa bomo zapuili tistim, ki zvesto in kar najhitreje stopijo v naše vrste. Naloga našega kmečkega ljudstva pa je, da se tudi oklepa svojih strokovnjakov. Krajevni odbori naj jih pokličejo v svoje vrste in naj jih obenem pozovejo, da jih o priliki njihovih shodov poučujejo. Na ta način spozna ljudstvo svoje ljudi, spozna njih zmožnosti, oni pa pridobijo zaupanje ljudstva, kar je že v interesu njih poklica kot kmečkih učiteljev in svetovalcev. Znanje so mi razmere v inozemstvu in vem, kako se tam kmečko ljudstvo oklepa svojih strokovnjakov. Občinski odbori ali kmetijske organizacije zahtevajo tam same od časa do časa, da se jih pouči v eni ali drugi stroki. Tak predlog stavi po navadi kak absolvent kmetijske šole, ki je praktičen kmetovalec. Tako pridobi ljudstvo na svoji izobrazbi in se pri taki priliki rešujejo različna vprašanja, ki so s kmetijstvom v zvezi.

Pri nas pa je žalibog za kmetijski pouk med gospodarji še veliko premalo zanimanja. Dasi tukaj država sama plača potne stroške kmetij-

skega učitelja, mora le-ta še sam vsestransko agitirati za udeležbo pri pouku, naprositi župni, občinski urad in šolsko vodstvo, da predavanja razglase in da se ljudstvo predavanja udeleži. In še tu je uspeh dostikrat neznan. Ljudstvo se sploh ne zanima ali si predavanja ne želi in se predavanja kratko malo ne udeleži. To se mora izpremeniti! Zavedni kmetovalci morajo sami zahtevati, da jih kmetijski strokovnjaki pouče in da se z njimi seznanijo. Kmetijski strokovnjaki morajo biti vedno in povsod vaši svetovalci. Da se to uresniči, je gotovo važna naloga naših krajevnih organizacij.

Agrarec.

Kmetovi odrešitelji.

„Domoljub“ je prinesel v št. 40 iz St. Jerneja dopis, ki se odlikuje po zavijanju resnice in lažeh. Prav gotovo je omenjeni dopis „sfabriciran“ od ljudi, ki živé od kmečkih žuljev in ki se vočigled bližajočih se volitev boje za svoje mastne stolčke in hočejo zato z lažmi in hinavščino slepiti uboge kmete, ker drugače ne bi vlačili tako sramotnih stvari, kot sta novo sejmišče in konsum, na dan.

Vzemimo zadevo sejmišča in bodimo odkriti! Do pred nekaj let so imeli nekateri šentjernejčani štiri letne sejme v svoji režiji, in sicer na lastnem pašniku. Iz pobrane sejmske pristojbine so vzdrževali sejmišče, razsvetljavo St. Jerneja, kanalizacijo, vodnjak i. dr. Ko se je kesnjeje dokazalo, da so bili ti sejmi dani občini St. Jernej, ne pa gotovim ljudem, jih je občina prevzela. Vse to bila je le predigra, kateri so sledili za občino toli žalosni dogodki. Takratni občinski možje, ki so še sedaj na krmilu, so se hoteli pokazati v vsej svoji mogočnosti. Hoteli so postaviti novo sejmišče, ne mence se za ogromne stroške, ki bi jih morala pri tem utrpeti občina. Prejšnji lastniki sejmov so svoje sejmišče, ležeče na najpripravnejšem kraju, že vpeljano in ograjeno, ponudili občini proti odškodnini letnih 100 kron, reci: sto kron, kar je vsekakor malenkost. Občinski očetje tega niso hoteli in so kupili orano polje sredi njiv za 9.000 kron, reci: devet tisoč kron, in ga izpremenili v sejmišče. Treba je bilo vse ograditi, za kar se je porabilo ogromno hrastovine; povrhu so prišli v poštev še vozniki, delavci i. dr. Računajoč vse malo, znese vse okroglo 20.000 kron, reci: dvajset tisoč kron. Občina ni imela denarja na razpolago in je morala najeti posojilo. Računajmo: Obresti od 20.000 kron po 6 % znašajo na leto 1.200 kron, reci: dvanajststo kron. Torej, mesto da bi se plačalo letnih 100 kron za staro sejmišče, je občina, na krmilu ji možje, ki pravijo, da so kmetje, in da čuvajo koristi kmetov in občine, napravila novo sejmišče, po-teptala v ta namen deset oralov oranega polja, najela 20.000 kron posojila, za kar plačuje na leto 1.200 kron obresti. Res lepo varstvo kmetov in občine. Mesto da bi imela občina denar, ima dolg, ki ga mora drago obrestovati. Pa povprašujejo nekateri, kam gre denar, ki se pobira pri davkih kot občinska doklada. Preden so nastopili vlado občine sedanji možje, smo imeli namreč 16 %, sedaj pa imamo 100 % doklad.

Drugo je konsum. Saj človek ne bi rekel ničesar proti, da ne bi bili upravitelji samo ljudje, ki iščejo le svoj lastni mastni dobiček in se za dobrobit revežev in kmetov ne menijo. Preveč so ti ljudje znani iz časa, ko smo imeli aprovizacijo. Ni še pozabljeno, kako so gotovi ljudje polne vreče aprovizacijske moke ob večerih nosili domov. Ni še pozabljena ameriška moka, pri kateri so hoteli napraviti „mal dobiček“ 18.000 K, reci: osemnajst tisoč kron, kar pa ljudstvo ni pripustilo in je samo izračunilo, koliko stane moka. Pa tudi dobiček pri ameriški slanini, ki jo je prodajala ista aprovizacijska komisija, ni bil majhen. Kam je šel, ni znano. Preveč jasne dokaze imamo o ljudeh, ki so ustanovili konsum, da bi mogli imeti vero vanj. Zdi se nam, da je to le delo ljudi, ki ne morejo živeti brez mastnih zaslužkov iz kmečkih žuljev.

In s takimi stvarmi se bahajo gotovi ljudje. Ne vem, ali so tako neumni ali tako bedasti, da ne izprevidijo, da takih hinavščin in laži tudi kmečki želodec ne more prebaviti. Naj povedo raje, kako so v rajni Avstriji žalostnega spomina agitirali za vojno posojilo, nastavljali svoje skrivne ovaduhe in ovajali priproste kmete, ki so čutili, da so Slovenci. Naj povedo raje, kje

imajo svoje „zaslužne zlate in srebrne križce s krono“, ki so jih dobili, ko so izsilili poslednji vinar iz žepov kmeta za vojno posojilo ter rekvirirali živino in žito, ko je kmet-vojak stradal in se boril na različnih frontah. Oni so bili doma in so si delali tisočake iz kmečkih žuljev, ko je kmet poginjal pod udarci vojne in ko je propadalo kmetijstvo. Takrat jih ni bilo, da bi kmetu pomagali, smejali so se mu, vlekli mastne provizije od vojnega posojila in rekvizicij in dobili „zaslužne križce“.

Danes nam pravijo ti ljudje, da so kmetje, da so zastopniki kmetov. Nočem soditi sam, sodbo prepuščam vsem kmetom. Premislite dobro in potem sodite, kdo je vaš prijatelj in kdo dela v vašo korist! Ali so to kmečki prijatelji, ki se brez lastne volje kot slepo orodje pokorijo ukazom gotovih gospodov, ki so prišli k nam revni, sedaj pa sede na vrečah tisočakov, ki so jih izmozgali iz kmečkih žuljev? In to naj bodo prijatelji kmetov!?

Kmalu pridejo volitve; tedaj, kmetje, sodite trezno in premislite dobro, koga boste volili. Pripomnim le še, da ne boste postali svobodni, dokler se boste dali pregovoriti in voditi od ljudi, ki so vsak dan desetkrat pri vas, ki si vzdržujejo v to svrhu jahalnega konja, ki ne delajo, pa žive po kraljevsko, ter si delajo tisočake iz vaših žuljev in nosijo „zaslužne križce“. Samo v trdno združeni kmečki edinosti in slogi, to je vsi združeni v svoji „Samostojni kmetijski stranki“, imate kmetje kaj pričakovati, ker le potem boste odločevali vi.

Zaveden šentjernejski kmet.

Kje je divjanje?

Poslanec Janez Brodar se v 44. številki „Domoljuba“ pritožuje, da so pristaši SKS. motili njegova shoda v St. Jerneju in Kostanjevici na Dolenjskem in dostavlja: „Hujskarije in obrekovanje rodijo že svoje sadove. Ali naj bo to politična vzgoja, ki jo vceplja ljudem nova stranka? Ali naj postane nasilje politično orožje, ki naj nadomešča stvarne razloge? Tako početje se samo ob sebi obsoja. Naši ljudje tega ne bodo trpeli — in to orožje pri njih tudi ne bo zaleglo. Dokaz za to sta oba shoda, ki sta se vkljub razgrajanju sijajno izvršila.“

Gospod Brodar tedaj sam prizna, da sta njegova shoda v St. Jerneju in Kostanjevici le lepo končala, dasi je nekaj fantov zborovanje motilo.

Ob istem času, t. j. 7. in 8. decembra t. l., pa je priredila „Samostojna kmetijska stranka“ svoje shode v istem okraju, in sicer v Leskovcu, Krškem in Cerkljah na Dolenjskem.

V Leskovcu sta prišla na naš shod oba ta-mošnja gospoda kaplana in kaplan Kopitar se je obnašal kot blaznik, ki je ušel iz Studenca, ter na vsak način hotel shod razbiti. Venomer je motil govornike in tovariša Zupančiča, v trdem delu osivelega moža, surovo tika! kot svojega pastirja in mu grozil. Drugemu govorniku je očital zakonsko nezvestobo itd. Samo treznosti naših ljudi je pripisovati, da ni prišlo do pretefov. In v Cerkljah! Tam je bivši lemenatar in jurist, sedanji občinski tajnik Marifčiček, ki niti posestnik ni, enostavno prekinil našega govornika po petih minutah in sam povzel besedo, ne da bi se zanj preje priglasil. Napadel je ta občinski tajnik navzočnega svojega župana in vladnega zastopnika. Tovarišu Zupančiču je čisto neopravičeno ta mladi fant očital, da je „milijonar, vojni dobičkar in veleposestnik“, dasi vsak ve, da je Zupančič srednji kmetijski posestnik in da sam kmetuje. Na tem shodu naše stranke, ki je bil oblasti postavno prijavljen, ta „falirani“ študent sploh drugim govoriti ni pustil in pred shodom že vse tako pripravil in nahujskal svojo „Kmečko zvezo“, da bi bilo moralo priti do prelivanja krvi, ko bi se naši pravočasno ne bili umaknili nahujskani množici.

Gospod poslanec Brodar, če smatrate gori navedene vaše besede za resne, naslovite jih najprej na vaše priganjače v Leskovcu in Cerkljah, potem šele govorite o „divjanju samostojnih kmetov“.

Svojo organizacijo širimo s poučevanjem in z zgledi!

Strokovna izobrazba na kmetijskih šolah.

Dogaja se dostikrat, da naši ljudje ne vedo, katerih predmetov se uče gojenci raznih kmetijskih šol. Za praktično življenje se več nauče, kakor marsikateri drugi stanovi, kar se vidi iz nastopnem naštetih predmetov.

Predmeti, o katerih se predava na visokih šolah so: višja matematika, fizika in mehanika, kemija, geologija, pedagogija, agrikulturna kemija, nižermstvo, vremenoznanstvo, anatomija, rastlinske in živalske bolezni, bakteriologija, narodno gospodarstvo, agrarna politika in agrarna statistika, zakonoznanstvo, civilno, trgovsko in menično pravo, kupčijstvo, združništvo, splošno in poljedelsko strojništvo, splošno stavbenstvo, kulturnotehnično vodno stavbenstvo, kemična tehnologija, elektrotehnika, splošno in specialno poljedelstvo in rastlinarstvo, gojitev rastlin, sadjarstvo, vinarstvo, živinoreja, živinozdravstvo, mlekarstvo, poljedelsko gospodarstvo, enciklopedija gozdarstva, knjigovodstvo i. dr.

Predmeti srednjih šol so: računstvo, fizika, vremenoznanstvo, prirodopis, poljedelstvo in rastlinstvo, sadjarstvo, vinarstvo, vrtnarstvo, risanje, živinoreja, mlekarstvo, gospodarstvo, gozdarstvo, kemija, strojništvo, zakonoznanstvo, kupčijstvo in združništvo.

Na nižjih šolah se poučuje: računstvo, risanje, spise, fizika, prirodopis, poljedelstvo in rastlinarstvo, živinoreja, mlekarstvo, sadjarstvo, vinarstvo, gozdarstvo, živinozdravstvo, združništvo, kupčijstvo in zakonoznanstvo.

Stejem si v svojo dolžnost, predstoječe obelodaniti, da različni doktorji in drugi zvedo, s čim se pečajo naši gospodarji in kmetijski strokovnjaki, da vidijo, da zamorejo absolventi teh šol uspešno zastopati koristi kmečkega stanu tudi v raznih korporacijah in v parlamentu, ker se ne uče samo predmetov, ki se tičejo kmetijstva, temveč tudi marsikaterih drugih obče koristnih stvari. Zato so vsled svoje vsestranske izobrazbe celo sposobnejši za najraznovrstnejše zastope, kakor n. pr. advokati, ki poznajo navadno izborna kazenske paragrafe, a o drugih stvareh nimajo niti trohice pojma. Naši „Samostojni kmetijski stranki“ se ni treba bati, da ne najde v svojih vrstah primernih ljudi z vsestransko izobrazbo. Kmetije, ne dajte se begati in plašiti z izgovori, da naša stranka nima vsaj takih talentov, kakor so jih imeli dosedanji mogotci SLS! Zaupajte eden drugemu in voditeljem, kateri vodijo boj za kmečko Staro Pravdo!

Begunsko vprašanje.

Po informacijah, ki jih imamo, bodo ustavljene v nekaj mesecih vse begunske podpore.

Beguncem se je torej odločiti, da se sami vzdržujejo. Odločiti se jim je ali za vrnitev ali da ostanejo v Jugoslaviji in se postavijo na samostojno stališče. Za družine in posameznike, ki se nimajo kam vrniti in se ne morejo sami vzdrževati, to so starci, za delo nesposobni in nedorasli otroci bodo preskrbovani v zavodih. Najbrže se bo izpremenilo taborišče v Strnišću pri Ptujju v tak zavod.

V zavodu se bodo uredile rokodelske šole za fante in gospodinjske šole za dekleta. Z istim časom, ko se odpravijo begunske podpore, odpade torej tudi zaničevanje in žaljivo ime begunec. Tisti, ki bodo tu ostali, naj se takoj odločijo za to, da si preskrbe samostojno vzdrževanje. Za naseljevanje v Bački je malo upanja, ker je dospelo tja mnogo Srbov iz po Romunih zasedenega ozemlja. Da bi se bo mogoče naseliti posamezne kmetske družine v Prekmurju, za kar se je obrniti z vprašanji na ime Anton Štrekelj, Murska Sobota, pri oddelku za agrarno reformo.

Kdo želi

sklicevati naše shode in nastopati kot naš govornik, naj za to, da se mu pošlje zadevno poverilo.

Kdor nima takega poverila, tudi nima pravice nastopati kot naš govornik in organizator.

Načelnništvo SKS

Razširjajte

Strankine vesti.

Kmetije, somišljeniki, na delo za naš list!

Naše stanovsko glasilo „Kmetijski List“ mora biti vsakemu zavednemu samostojnemu kmetu in somišljeniku sploh pravi evangelij, najdražja svetinja, ker je last vseh organiziranih članov. Po razširjenju in številu naročnikov na list se meri naša moč v javnosti. Mi nimamo brezdelnih in plačanih agitatorjev za svoje glasilo, kakor jih imajo nasprotne stranke, zanašamo se le na požrtvovalnost svojih somišljenikov. Vsak zaveden somišljenik naj skrbi v svojem okraju, da bo vsak naš organiziran član tudi naročnik in točen plačnik lista. Vsaj vsaka hiša, ki ima katerega člana pri naši stranki, naj dobi tudi list. Glejte pa tudi, da bodo naročene na naš list vse gostilne, kamor zahaja kmečko ljudstvo! Vplivajte na tovarne, trgovine in podjetja, ki žive večinoma od kmetov, da bodo v našem listu inserirali. Prihodnji prazniki so posebno pripravni, da stori vsak svojo dolžnost, da se z novim letom število naročnikov podvoji.

Novi krajevni odbori SKS.

Zaradi štrajka tiskarniškega osebja nismo mogli poročati, kateri krajevni odbori so bili do danes ustanovljeni, pa še ne v listu objavljeni, zato jih sedaj tu navajamo. Ti so:

Na Gorenjskem: v Medvodah, Poljanah, na Ježici, v Dobu, na Brezjah, v Mošnjah, Bohinjski Bistrici, Lescah, Podgorju, St. Vidu pri Lukovici, Begunjah pri Lescah, Črnicu, Gojzdu, Srednji vasi, Bohinju, Kranjski gori, na Dovjem, v Ratečah, Spitaliču, Tuhinju, Smartnem v Tuhinju, Zgornjem Tuhinju, Podkornom. **Na Dolenjskem:** v Valti vasi, Trebelnem, Rudniku, Skofijici-Smarju, Gorenjem Polju, Tomišlju, Vrbljenih, Robu, Butoraju, na Krki, Trebnjem, Mokronogu, Iški loki, Iški vasi, Mirni, Žalni, Veliki loki, Loki pri Črnomlju, St. Petru pri Novem mestu, Doberniču, Slivnici pri Grosupljem, Račni, Kostanjevici, Leskovcu pri Krškem in Krškem. **Na Notranjskem:** v Borovnici, Rakijni, Preserju, Cerknici, Horjulu, St. Joštu nad Vrhniko. **Na Štajerskem:** v Jurklostru, Sv. Juriju ob Taboru, na Gomiljskem, v Grajski vasi, Sevnici ob Savi, Sv. Marjeti ob Pesnici, Sv. Petru pri Medvedjem selu, Sv. Marjeti na Dravskem polju, Frankolovem, Slovenji vasi, Smarju pri Jelšah, Svetem Martinu na Pohorju, Dornovi, Sv. Rupertu pri Ptujju, Zakotu, Sv. Juriju ob Ščavnici, Skofji vasi, Globokem in še v več drugih občinah, kar bomo v bodoče objavili.

Enketa v varstvo kmetijstva.

Dne 2. decembra t. l. je bila pri deželni vladi, poverjeništvu za kmetijstvo, enketa (zborovanje). To zborovanje je zahtevala naša stranka, da naši pooblaščenec poverjeništvu za kmetijstvo obvestijo o kmečkih težnjah, o težavnih razmerah, v katerih se naš kmet nahaja, ter da istočasno zahtevajo izvršitev gotovih del in izvedbo ter rešitev raznih perečih kmetijskih vprašanj.

Te enquete se je udeležilo poleg številnih pooblaščenec naše stranke (članov načelnštva in izvrševalnega odbora) vse strokovno in upravno uradništvo poverjeništvu za kmetijstvo.

Vse naše informacije je poverjeništvu z zahvalnostjo vzelo na znanje, zahteve kmetov pa obljubilo podpirati in skušati, da se jih čim prej uresniči.

Uspeh naših zahtev je sledeči: Naša zahteva glede uvedbe uradnih dnevov poverjeništev, okrajnih glavarstev in sodnih uradov je bila popolnoma pozdravljena, ker ima namen, te oblasti bolj z ljudstvom in njegovimi težavami seznaniti, obenem pa ljudstvu prihraniti čas in stroške za sedanje drago potovanje v mesta. Sodniki že imajo navodila, da obdržujejo take uradne dneve (slišibe in podobno), a se teh navodil ne držijo. Pričakovati je, da se bodo v kratkem začeli izvajati uradni dnevi.

Našo zahtevo za ustanovitev kmetijske zbornice je vlada istotako pozdravila. Sedaj se že izdelujejo zadevni načrti. Mali kmet bo oproščen plačevanja prispevkov.

Glede naše zahteve po uvedbi enotnega dohodninskega davka in odpravi vseh drugih davkov (kmetijskega, zemljiškega itd.), se je dosegel spo-

razum in bo poverjeništvu z vsemi močmi delovalo na to, da se enak sporazum doseže tudi pri drugih zadevnih oblastvih, prav tako se smatra vsoto 10.000 kron kot eksistenčni minimum za ozirom na sedanjo denarno vrednost za primer, ter naj bi se dohodninski davek odmerjal šele pri dohodkih, ki presežajo 10.000 kron letno.

Naš predlog za odpravo carine za mlade prašiče je vlada sprejela in obljubila izposlovati od trgovskega ministrstva, da bodo prašiči do 40 kg žive teže carine prosti, istotako naj bo prost izvoz za odvišna žrebeta do poldrugega leta starosti, kakor tudi bo vlada delovala na to, da se pri za Slovenijo določenem izvoznem kontingentu zniža izvozna carina za govejo živino od 300 dinarjev na 100 dinarjev pri 100 kg žive teže. Izvozna carino za fižol bo vlada predlagala ministrstvu znižati od 80 na 40 dinarjev. Glede izvozne carine je tedaj pričakovati znatnih omiljenj v korist kmetijstva.

Vlada toplo podpira zahtevo za ustanovitev posebnih oblačilnic za kmečko prebivalstvo, ki naj bi se ustanovile v Ljubljani, Celju, Mariboru in Novem mestu. Vprašanje glede ustanovitve predilnic in tkalnic se rešuje. Predpriprave za otvoritev takih predilnic in tkalnic so tako rekoč končane in ustanavljanje v teku. Vlada bo podpirala pridelovanje lanu s posebnimi subvencijami.

Za preskrbo kmeta z usnjem je vlada obljubila, določiti za kože in usnje maksimalne cene, promet z istim pa podrediti državni kontroli. Od doma zaklanih živali ostanejo kmetu kože za kritje domačih potreb, prepuščene na svobodno razpolaganje. Cena za sveže kože se mesarjem določi v isti višini kot je cena mesa. Potom poverjeništvu za trgovino bo vlada preskrbela kmečkim kovačem železa, potom poverjeništvu za agrarno reformo pa oglja, da bo mogoče popravljati kmetijsko orodje, vozove i. dr.

Priprave za izdelavo modre galice so uvedene. Državna cinkarna v Celju jo bo izdelala do pomladi do 50 vagonov.

Odpravo krivične vinske naklade na Štajerskem je pričakovati v kratkem.

Enketa radi revizije carine bo najbrže kmalu sklicana. Kmetijstvu bo priznana odločevalna beseda pri sklepanjih o carinskih tarifih.

Zaradi prepovedi izvoza močnih krmil nam je vlada zagotovila, predlagati resortnemu ministrstvu, da odredi to prepoved.

Glede kmetijskega zavarovanja si je poverjeništvu osvojilo načelo podržavljenja zavarovalničnega posla in načelo obligatoričnega zavarovanja vseh panog. Živinska zavarovalnica bo kmalu mogla pričeti s poslovanjem.

Za odpravo brezposelnih podpor in uvedbo akordnega dela se je poverjeništvu živahno zavzelo.

Z našo zahtevo, da se razpustijo kompromitirani občinski odbori in se vpostavijo gerentski sveti, poverjeništvu soglaša in bo storilo v dosego tega potrebne korake.

Kar se tiče zatiranja verižništva, je poverjeništvu izjavilo, da ni nobena kazen prestroga in se pridružuje naši zahtevi, da se takoj zapre vse agenture in trgovske pisarne.

Preustrojitev mariborske vinarske šole v splošno kmetijsko in gozdarsko srednjo šolo je v teku, premišlja se načrt za skorajšnjo ustanovitev kmetijske šole na Gorenjskem. Kmetijskemu šolstvu se bo posvečala največja skrb.

Ureditev valutnega vprašanja v zmislu naših načrtov in navodil bo vlada z vsemi silami podpirala in bo delala na to, da se zaradi tega, ker je marsikateri kmet sicer pokril svoje dolgove, na drugi strani pa je moral svoje gospodarstvo tako izrpati in obubožati, da se bo vnovič morda še bolj zadolžil, ako ga hoče zopet spraviti v red — kmeta ne bo smatralo za vojnega dobičkarja ter se mu bo omogočilo, da bo tudi v vseh davčnih komisijah zadostno zastopan zaradi varstva svojih koristi.

Naši shodi.

Vsi, ki shode pripravljate, morate, preden se shod vrši, istega javiti okrajnemu glavarstvu z vlogo, ki naj vsebuje: 1.) dan vršitve shoda in 2.) kraj, zborovalni prostor in uro. Vlogo je treba vložiti tako, da je o shodu glavarstvo vsaj tri dni prej obveščeno. Odgovora glavarstva ni treba pričakovati.

o potrebi kmečke politične samostojnosti!

Skrbstveni urad je posvetovalnica za alkoholike, njih svojce in prijatelje treznostne akcije. Tu se določa način rešitve ali zdravljenja alkoholika. Razmotriva se o gmotni in moralni pomoči pivcu in ostalim družinskim članom. Ker posreduje urad tudi pravno varstvo, je stalno v zvezi z varuštvo mladoletnih, s policijo, sodiščem vobče, vzgojevališči, sirotišnicami ter vsemi institucijami, ki prihajajo v poštev.

Kdo vse prihaja v urad? Najrazličnejši ljudje! Stari in mladi, imoviti in revni, manj in bolj izobraženi. Največkrat prihajajo žene alkoholiku vdanih mož. Nekatere so duševno močno potrte; iz obraza se jim čita, da jih je pot stala premagovanja. Druge nastopijo zavestnejše. Niso še izgubile vere v bolnika. Zavedajo se, da leži usoda družine na kocki. Zdravje mož je zrahljano in živci žen ne morejo več prenašati vrpljenja.

Mnogim je dolgoletno trpljenje ob strani alkoholika umrtвило vso duševno moč. Imajo samo eno željo: z otroki vred proč od njega!

Mati s solzami v očeh in s prvorojencem na rokah toži, da je varana za življensko srečo že prvo leto zakona.

Poleg navedenih se pojavi večkrat tudi osivela, od borbe za obstanek telesno uničena žena, ki je ob strani moža pijanca z delom lastnih rok dolgo vrsto let pošteno preživljala in vzgojevala večjo družino. Sedaj šele, ko je povsem obnemogla, prosi pomoči.

Ker alkohol med moškim spolom prevladuje, je pač umevno, da posečajo urad največ žene, matere, sestre in druge članice sorodstva. A tudi drugačni primeri so na vrsti.

Pride oče osmih otrok, ki takole toži: Jaz ne vem več, kaj naj še storim! Moja žena je vsak dan pijana, otroci hodijo lačni, umazani in v raztrganih oblačilih okoli. Ko prihajam iz službe, najdem ženo velikokrat vsled pijanosti za vsako delo nezmožno.

Tu išče pomoči sin za očeta, hči za mater. In koliko žalostnega vedo povedati o mladosti, katero so preživeli brez veselja, o materi, ki je morala vsled neizmernih muk prezgodaj v grob itd.

Tožbe pomoči išočih so si zelo slične in vendar ustvarja vsako poročilo zopet sliko zase, kajti način pijančevanja se po značaju, družinskih in premoženjskih razmerah, v omiki in poklicu dokaj razlikuje. Vsa poročila pa soglašajo v tem, da se v družini, kjer se je udomačila nezmernost, pojavi v doglednem času materialno in moralno zlo. Pozabiti se pa ne sme, da taki žalostni pojavi ne nastanejo od danes do jutri. Navadno je to konec večletnega razvoja. Začetkoma se posledice tega zla še ne občutijo, pozneje vedno bolj in nazadnje postanejo neznosne.

Vsi ti ljudje — izvzemši zakrknjene alkoholike — prihajajo v skrbstveni urad z nekim posebnim zaupanjem, kajti tu se jim ne nudi samo priložnost, dati svojim čutilom duška v besedi, temveč ustvari se jim zavest, da so njih tožbe našle umevanje ter da se bo za izboljšanje položaja storilo kar največ mogoče.

Uradniku skrbstva se tudi nudi priložnost, poučiti svojce pivca o njih vedenju. Brez koristi je namreč pijanemu človeku očitati vse mogoče in nemogoče stvari, ga z zmerjanjem dražiti, mu groziti s tožbami in ločitvijo zakona. Navdušiti je treba te ljudi za pameten in dobro premišljen nastop, ki bi pripomogel do uspeha.

Ko je v skrbstvenem uradu sestavljen zapisnik o alkoholnem bolniku, se ta povabi na razgovor. Ako se vabilu ne odzove, je treba iskati posrednje ali neposrednje zveze z njim, in sicer potom sorodnikov, delodajalca in osebe, do katere ima bolnik še največ spoštovanja. Po teh predpripravah napravi skrbstveni uradnik ali od njega za to določena oseba na pivčevem domu obisk, ki pa ne sme imeti uradnega značaja. Pivec mora dobiti od posetnika vtis, da

mu ta želi le dobro ter da se hoče njemu in ostali družini pomoči do blagostanja in sreče.

Posetnik pa mora biti velikokrat, zlasti pri prvem obisku, pripravljen na razne neprijetne okoliščine, ker ga pivec smatra kot nepotrebnega vsiljivca. Pri tej priliki se kažejo ti bolniki prestrašeni, so v zadregi, razžaljeni ali začno celo vpiti in zmerjati. Najvažnejše pri teh posetih pa je način pogovora s pivcem. Najprej ga je treba pripraviti do tega, da prizna svojo bolezen, in drugič do izjave, da postane abstinent. Zelo na mestu je, takega človeka vpeljati v protialkoholno ali sploh kako njemu koristno organizacijo, ga odtrgati s tem duševnemu brezdelju ter mu preskrbeti primerne razvedrila. Pri določitvi organizacije pa je posebno paziti na politično mišljenje ali religiozni čut pivca, kar pride zlasti pri izobraženejših zelo v poštev.

Pri osebah, pridobljenih na tak način k treznemu življenju, se poleg dvigajočega se zdravja kmalu opazi popoln duševen preobrat.

Pivcu iz premožne hiše pa je najbolje svetovati zdravljenje v kakem zdravilišču za alkoholike, in sicer, z najmanjšo dobo šestih mesecev do enega leta. Najboljša tozadevna zdravilišča se nahajajo v Nemčiji in v Švici. Uspehi takih zavodov so petkrat večji kot oni skrbstev za alkoholike ali protialkoholnih društev. Upati je, da tudi Slovenci v doglednem času dobimo tak zavod, in sicer tako urejen, da bi bilo mogoče sprejeti tudi bolnike revnejših slojev. Zgradbo takega zavoda bo gotovo vsak trezen in pošten Slovenec toplo priporočal.

Ako pivec ali pivka odločno odkloni pomoč, je treba zaprositi pomoči razne oblasti. V takih slučajih je naravnost dolžnost skrbstva, slučaj naznaniti višji oblasti, ki se navadno zavzame najbolj za svojce pivca.

Iz predstojecih vrstic je razvidno, da ima skrbstvo alkoholikov zgolj človekoljuben namen, kateremu naj bi se pridružil sleherni, komur je mar lastna sreča in lepša bodočnost našega naroda. Vsa tozadevna pojasnila in tiskovine daje protialkoholni oddelek pri poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani.

Raznoterosti.

(Davki danes in nekdanj.) Res je sicer, da je dandanes že takorekoč obdačeno vse, toda za časa pruskega kralja Friderika I. so imeli v Nemčiji davke, katerih dandanes skoraj ne poznamo. Tako n. pr. je moral plačati vsak en dolar davka, kdor je hotel nositi na svoji obleki kaj zlatega ali srebrnega. Da je smel kdo lasuljo nositi, je moral plačati na leto tri dolarje davka. Kdor se je vozil v kočiji, je moral za uporabo dragega tlaka plačati letno tri dolarje. Če si hotel piti kavo, čaj ali čokolado, si moral imeti posebno dovoljenje, za katero si plačal letno dva dolarja. Obdačene so bile opanke, nogavice, čevlji in klobuki. Vsaka moška oseba od 17. leta naprej je morala plačevati osebni davek od pol

Slike

prvega kmečkega tabora SKS,

ki je bil dne 23. novembra t. l. v Ljubljani, se dobe v našem upravnistvu v treh posnetkih, in sicer: a) prihod pred zborovalno dvorano, b) prihod kmečkih množic z jezdecimi na čelu pred deželni dvorec, c) kmečke množice pred deželnim dvorcem.

Vsaka velika slika (24 × 20 cm) stane s poštino vred 6 K, mala (kot razglednica) pa 2 K.

dolarja do 4000 dolarjev, katerega je moral plačevati kralj za svojo glavo.

(Praznoverje na Srbskem.) Belgrajska „Politika“ piše v podlistku „Belgrajske vedeževalke“ o neverjetnem razmahu praznoverja med vsemi sloji srbske družbe, posebno pa med ženstvom. Vse se vdaja magiji, spiritizmu, vedeževanju, prorokovanju in podobnim zablodam. V Belgradu ima malone vsaka večja ulica svojo „vračaro“ — vedeževalko, ki ugiba ljudem preteklost, sedanost in bodočnost iz kart, z dlani, iz skodele popite črne kave, iz fižola itd. Vsem tem vračaram se izvrstno godi, ker jim nikoli ne zmanjka hvaležnih obiskovalcev. Najbolj na glasu pa je neka „Femka“, ki se je nedavno poročila z orožniškim podnarednikom. Le-ta je zelo ljubosumen in Femka sme sprejemati poslej samo ženske obiskovalce. To je ženska srednjih let, ne grda, ne lepa, na vsak način pa inteligentna. Ona vedežuje iz skodelice. Pred njenimi vrati se zbirajo ženske od treh zjutraj do pozne noči. Tu vidiš odlične dame — kolikor mogoče priprosto oblečene, da ne vzbude pozornosti —, kuharice in perice ter kmetice iz vseh krajev kraljevine. Marsikatera mora čakati 10 do 20 dni, da pride na vrsto. Med njimi so matere, ki bi radi zvedele za svoje sinove, zapuščene žene, maščevanja željne ljubimke, dekleta, ki ne morejo dobiti moža... Vsem „ugane“, vsem prorokuje in svetuje Femka in njeno kraljestvo se kljub številni konkurenci vsak dan širi.

(Ustvaritev žene.) Indijska legenda pripoveduje o stvarstvu: Ko je hotel stvarnik ustvariti ženo, je videl, da je porabil vso pripravljeno snov za moža. Zato je vzel zvijanje kače, množnost rastline ovijalke, da se drži kvišku, trepet trave, vpogibljičnost trstja, lahkoto listja, pogled gazele, gladino solčnih žarkov, solze oblakov, zavratnost vetra, mehko puha, sladkost medu, grozovitost tigra, vročino ognja, mrzloti železa, ščebetanje ptice in zmešal vse te prvine med seboj ter ustvaril lepo ženo.

Najnovejše vesti.

(Rekvizicija žita.) Vlada je naročila prehranjevalnemu ministru, naj takoj odredi rekvizicijo žita. Rekviriralo pa se ne bo pri kmetih, temuč le pri večjih veleposestnikih, pred vsem pa pri židovskih prekupcih, ki so nakupili in poskrili ogromne množine žita, da umetno dvigajo cene ter s tem provzročajo pomanjkanje in draginjo.

(Konec proste trgovine z živežem.) Ministrski svet je sklenil, da ustavi svobodno trgovino z živili, ker le na ta način bo mogoče zabraniti verižništvo in špekulacije.

(Naše denarno vprašanje) bo rešeno šele po novem letu. Pri kolkovanju se je baje dobilo le nekaj čez pet milijard kron, torej mnogo manj, kot se je pričakovalo. To bo tudi ugodno vplivalo na ureditev naše valute.

(Za naše begunce) je dovolilo finančno ministrtvo sedem milijonov kron.

(Narodni svet za neodrešeno ozemlje) so si ustanovili naši primorski rojaki pretečno nedeljo v Ljubljani za Ljubljano in okolico.

(Življenje si je končal) bivši ravnatelj goriškega učiteljišča gospod Viktor Bežek, zaslužni slovenski pisatelj. V smrt ga je pognal poglavito obup nad usodo goriške domovine.

(Smrt tihotapca.) Naše mejne straže pri Vrhniku so ustrelile nekega tihotapca, ki je hotel spraviti čez mejo k Italijanom velike množine tobaka.

(Vrednost denarja dne 20. t. m.) je bila sledeča: 1 dinar = 3 K 75 v, 1 lira = 6 K 30 v, 1 nemška marka = 2 K 40 v, 1 avstrijska krona = 53 v, 1 češka krona = 1 K 80 v, 1 dolar = 87 K, 1 francoski frank = 9 K 10 v, 1 rubelj = 1 K 65 v.

Garje SARKO

in srbečico ozdravite zanesljivo in hitro z novim, od vseh dosedanjih mazil bistveno se razlikujočim sredstvom.

-mazilo št. 1.
-mazilo št. 2.
-prah za posipanje.

Vse skupaj, zadostujoče za eno odrasčeno osebo, z natančnim navodilom, po katerem v štirih dneh ozdravite vsako srbečico, stane 16 K, po pošti 18 K. — Izdeluje in razpošilja: Lekarna pri srebrnem Sokolu v Brežicah.

Seno in slamo

potrebuje

Vinko Majdič, valjčni mlin v Kranju

in prosi ponudb.

Mali oglasi.

Kupim rabljeno, toda dobro ohranjeno **slamorenzaloo**. — Ponudbe z najnižjo ceno na naslov: **Josip Novak**, posestnik, pošta Slovenska Bistrica.

Restavracija Krvarič (proti Perles), Ljubljana, Prešernova ulica št. 9, se priporoča.

Na prodaj **so lepi hrasti**, primerni za sodarsko delo ali za drugo rabo. Cena po dogovoru. — Prodajalčev naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za «Male oglase» 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. Denar pošiljajte vedno naprej!

Štampilje.
Anton Černe
graver in izdelovatelj štampilj iz kavčuka
Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Lepo črno letošnje

!!brinje!!

oddaja v vsaki množini in po nizki ceni tvrdka **Ivan Jelačin**, Ljubljana, Emonska cesta 2.

Alojzije Vodnik

kamenosek

Ljubljana, Kolodvorska ulica priporoča

marmornate plošče za pohištvo, nagrobne spomenike

žgano apno.

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki, pozor!

Trgovina z vinom
Oset & Cajnko, Slovenjgradec.

Naznanjava, da imava veliko zalogo najboljših sortiranih vin, kakor muškateleja, rizlinga, šipona, burgundca, portugaleca, šilherja, pristnega ljutomercana, pikerčana, haložana, bizeljčana ter črnih dalmatinskih in banatskih starih in novih vin.

Kupujeva iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najvišjih cenah.

Se priporoča
Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Razpošiljanje vina v sodih od 50 litrov naprej!

Srečne in vesele
božične praznike
in prav tako
ново leto
želita
Josip Šelovin
in
Josipina Šelovin-Čuden.

Primešaj **Mastin** krmi!

Če živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška **Mastin**. Ob pomankanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se ga primeša dvakrat za teden. Prašek **Mastin** je dobil najvišje kolajne na razstavih v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**; ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. Pet zavojev praška **Mastin** zadostuje za šest mesecev za enega prasica ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja smejo prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa konsumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici **Mastina**, to je
v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Pet zavojev (paketov) **Mastina** stane 20 K 50 v poštne prosto na dom. Od tam se pošlje **Mastin** s prvo pošto na vse kraje sveta.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
v Ljubljani,
r. z. z. n. z.

Obrestnje hranilne vloge po **3 %**. Sprejema vloge na tekoči račun. Čekovni promet. Eskont in inkaso menic. Lombardiranje vrednostnih papirjev. Stanje hranil. vlog nad 50.000.000 K. Rezervni zakladi nad . 1.100.000 K. Ustanovljena leta 1881.

Srečne in vesele
božične in novoletne praznike
želimo vsem svojim somišljenikom in somišljenicam. Upajmo, da bo leto 1920. za kmeta boljše in srečnejše kot so bila pretekla leta.

Za načelnštvo SKS.: **Jakob Kušar**
v Notranjih goricah.

Za tajništvo SKS.: **dipl. agr. A. Jamnik**
v Ljubljani.

Blagoslovljen Božič
in
srečno novo leto
želita vsem pristašem, naročnikom in prijateljem zdravega kmečkenga pokreta
uredništvo in uprava „Kmetijskega lista“.

MLATILNICE

za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelne), čistilnice, trijerje, slamorenzice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzoparilnice, stiskalnice za seno in druge poljedelske stroje ima vedno v voliki izbiri v zalogi
FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp.

BATERIJE   **LESTENCI**
ŽARNICE vseh tipov   **ARMATURE**

Vsi elektrotehnični predmeti

Generalna reprezentacija za kraljestvo SHS
Janko Pogačar

Razstavni lokal, pisarne, skladišča   Ljubljana, Mestni trg 25
WESTINGHOUSE — WATT — KREMENEZKY — METAX
Avtomobilna razsvetljava „IKA“

„IMPEX“
importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani.

Tvrdka „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in uvozne trgovine, preskrbuje domače industrije s potrebnimi surovinami in izvaž industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim blagom ter prevzema vse trgovske transakcije z inozemstvom.

Kupuje, izdeluje in izvaž vsakevrstne lesne izdelke.

Za časa prehodne debe pospešuje družba izmenjavo blaga s inozemstvom, da ščiti domačo valuto.

Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva na vseh svetovnih tržiščih.

Prevažanje blaga. Spedicije vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacarinjanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi. Nabiralni vozovi na vse strani.

Balkan
trgovska, spedijska in komisijska delniška družba
Trst Ljubljana Trst
Dunajska cesta št. 33.
I. ljubljansko javno skladišče.

Skladišče, spojeno s tirom južne železnice. Tekoči račun pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani. Naslov za brzojavke „Balkansped.“ Interurb. telefon št. 366.